

UCHWAŁA Z DNIA 7 LIPCA 2004 R.

SNO 28/04

Przewodniczący: sędzia SN Piotr Hofmański.

Sędziowie SN: Jacek Sobczak, Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dla okręgu Sądu Apelacyjnego oraz protokolanta, po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2004 r. sprawy sędziego Sądu Okręgowego w związku z zażaleniem wniesionym przez obrońcę, sędziego i prokuratora na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 13 kwietnia 2004 r., sygn. akt (...),

podjął uchwałę:

I. Uwzględniając zażalenie prokuratora z m i e n i ł zaskarżoną u c h w a ł ę w pkt II w ten sposób, że zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sądowej sędziego Sądu Okręgowego w sprawie Prokuratury Apelacyjnej o sygn. akt Ds. (...), za to, że w okresie od grudnia 2001 r. do stycznia 2002 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego złożonego w dniu 11 grudnia 2001 r. wniosku o wydanie wyroku łącznego w zakresie połączenia orzeczonych wobec Ryszarda J. kar: 2 lat pozbawienia wolności na podstawie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 lutego 2000 r., sygn. II K 130/96 oraz 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności na podstawie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 listopada 2001 r., sygn. II K 72/00 – przyjęła od Ryszarda J. za pośrednictwem Roberta T. obietnicę uzyskania korzyści majątkowej w kwocie 10.000 zł.

II. Utrzymał w mocy zaskarżoną uchwałę w pozostałej części.

U z a s a d n i e n i e

Uchwałą z dnia 13 kwietnia 2004 r., sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sądowej sędziego Sądu Okręgowego w sprawie Prokuratury Apelacyjnej o sygnaturze akt Ds. (...) za to, że:

1) w lutym 2000 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego wniosku z dnia 23 lutego 2000 r. o odroczenie wykonania kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wobec Zenona S. wyrokiem Sądu Wojewódzkiego z dnia 27 lipca 1998 r., sygn. akt II K 137/96 – przyjęła od Zenona S., za pośrednictwem Roberta T., korzyść majątkową w kwocie 3.000,00 zł;

2) w czerwcu 2000 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego wniosków z dnia 14 czerwca 2000 r.: o uchylenie listu gończego oraz o odroczenie wykonania kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wobec Aleksandra S. wyrokiem Sądu Wojewódzkiego z dnia 22 maja 1998 r., sygn. akt II K 104/96 – przyjęła od Aleksandra S., za pośrednictwem Roberta T., korzyść majątkową w kwocie 10.000,00 zł;

3) w listopadzie 2000 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego wniosku z dnia 22 listopada 2000 r. o odroczenie wykonania kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wobec Zenona S. wyrokiem Sądu Wojewódzkiego z dnia 27 lipca 1998 r., sygn. akt II K 137/96 - przyjęła od Zenona S., za pośrednictwem Roberta T., korzyść majątkową w kwocie 5.000,00 zł;

4) w okresie od września 2001 r. do października 2001 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego wniosku z dnia 4 października 2001 r. o odroczenie wykonania kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wobec Zenona S. wyrokiem Sądu Wojewódzkiego z dnia 27 lipca 1998 r., sygn. akt II K 137/96 – przyjęła od Zenona S., za pośrednictwem Roberta T., korzyść majątkową w kwocie 5.000,00 zł

– to jest za czyny odpowiadające znamionom przestępstwa z art. 228 § 1 k.k.;

5) w okresie od maja 2002 r. do października 2002 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego wniosku z dnia 9 maja 2002 r. o odroczenie wykonania kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wobec Zenona S. wyrokiem Sądu Wojewódzkiego z dnia 27 lipca 1998 r., sygn. akt II K 137/96 – uzależniała wydanie korzystnego dla Zenona S. orzeczenia od otrzymania obiecanej przez niego, za pośrednictwem Roberta T., korzyści majątkowej w kwocie 5.000,00 zł

– to jest za czyn odpowiadający znamionom przestępstwa z art. 228 § 4 k.k.

Tą samą uchwałą Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny oddalił wniosek Prokuratora o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Okręgowego do odpowiedzialności karnej sądowej za to, że w okresie od grudnia 2001 r. do stycznia 2002 r. w A., w związku z pełnieniem funkcji publicznej na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego – w toku postępowania wykonawczego dotyczącego złożonego w dniu 11 grudnia 2001 r. wniosku o wydanie wyroku łącznego w zakresie połączenia orzeczonych wobec Ryszarda J. kar: 2 lat pozbawienia wolności na podstawie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 lutego 2000 r., sygn. II K 130/96 oraz 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności na podstawie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 listopada 2001 r., sygn. II K 72/00 - przyjęła od Ryszarda J., za pośrednictwem Roberta T., obietnicę uzyskania korzyści majątkowej w kwocie 10.000 zł

– to jest za czyn odpowiadający znamionom przestępstwa z art. 228 § 1 k.k.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zawiesił obwinioną w czynnościach służbowych (pkt III uchwały) i obniżył jej wynagrodzenie na czas trwania zawieszenia do 50% (pkt IV uchwały).

Na powyższą uchwałę, w części zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej złożyli zażalenia obwiniona i jej obrońca. Zarzucili jej obrazę przepisów postępowania: art. 2 § 2 , art. 4, art. 7 , art. 410 i art. 424 k.p.k., polegającą na: przeprowadzeniu postępowania dowodowego niezgodnie z zasadą dochodzenia do prawdy; błędnie w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę uchwały, tj. wadliwym i dowolnym ustaleniu, iż materiał dowodowy zebrany przez prokuratora dostatecznie uprawdopodobnił, że zostały popełnione przestępstwa; sporządzeniu uzasadnienia nie spełniającego wymogów art. 424 k.p.k. Sędzia Sądu Okręgowego i jej obrońca wnieśli o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez nieuwzględnienie złożonego przez Prokuratora wniosku o zezwolenie na pociągnięcie obwinionej do odpowiedzialności karnej w całości oraz uchylenie punktu III i IV uchwały.

Uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w części oddalającej wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Okręgowego do odpowiedzialności karnej zaskarżył Prokurator i wnosząc o zmianę uchwały w zaskarżonej części i orzeczenie o uwzględnieniu jego wniosku w całości zarzucił jej błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia. W ocenie Prokuratora kompleksowa ocena obciążających sędziego Sądu Okręgowego, konsekwentnych i spójnych wyjaśnień Roberta T., wsparta dowodami pośrednimi, determinuje wniosek o ich wiarygodności w całości, a tym samym uzasadnia dostatecznie podejrzenie popełnienia przez obwinioną przestępstwa.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zasadniczą przesłanką podjęcia uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa (art. 80 § 2c u.s.p). Sąd Najwyższy w pełni podziela argumentację Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego uzasadniającą jego orzeczenie w zakresie uchylenia immunitetu sędziego Sądu Okręgowego; nie zgadza się jednak z jego stanowiskiem w zakresie odmowy uchylenia immunitetu w odniesieniu do zarzutu przyjęcia obietnicy uzyskania korzyści majątkowej w kwocie 10.000,00 zł w związku z wnioskiem o wydanie wyroku łącznego wobec Ryszarda J. Prokurator słusznie podnosi w uzasadnieniu swego zażalenia, iż wobec przyjęcia wyjaśnień Roberta T. za ważny dowód obciążający w odniesieniu do pozostałych zarzutów kierowanych pod adresem sędziego, niezrozumiałe jest odmówienie wiarygodności tym samym wyjaśnieniom co do czynu zabronionego, związanego z osobą Ryszarda J. Również w odniesieniu do tej części wyjaśnień Roberta T. uzasadniona jest ocena, iż w sprawie nie występują okoliczności, które uzasadniałyby, iż mamy w niej do czynienia z fałszywymi pomówieniami wobec sędziego. To, że w zakresie tego jednego zarzutu wyjaśnienia tej osoby nie są poparte treścią zapisu dźwiękowego na kasecie, ani też jednoznacznymi zeznaniami innych osób przesłuchanych w sprawie, nie oznacza jeszcze, iż dowód ten należy zdyskredytować. Okoliczność, iż w przypadku pozostałych zarzutów są one uwiarygodnione jeszcze innymi dowodami, nie przesądza bowiem, że zarzut wsparty mniej obszernym materiałem dowodowym nie zasługuje na miano dostatecznie uzasadnionego.

W przedmiotowej sprawie należało ponadto mieć na względzie także i to, że uwiarygodnienie zasadności tego zarzutu wynika również z całokształtu jej okoliczności, w tym charakteru i jednorodności czynów wskazanych we wniosku o uchylenie immunitetu.

Instytucja immunitetu sędziowskiego jako jeden z elementów gwarancji niezawisłości sędziowskiej ma przede wszystkim służyć interesowi wymiaru

sprawiedliwości. Interes zaś samego sędziego powinien być postrzegany przez pryzmat drugiej racji istnienia tego immunitetu, a mianowicie domniemania uczciwości sędziego, jako osoby o nieskazitelnym charakterze, spełniającej najwyższe wymagania zawodowe i moralne. Oceniając sprawę w tym kontekście Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny jest zdania, iż z całokształtu jej okoliczności wynika, że jedynie umożliwienie poddania zarzutów stawianych sędziemu pod osąd Sądu będzie dawało jej możliwość obronienia swych ewentualnych racji. Należy bowiem wziąć pod uwagę odmiennność przedmiotu orzekania przez Sądem Dyscyplinarnym w przedmiocie uchylenia immunitetu, od orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Słusznie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny przytoczył tę wypowiedź Sądu Najwyższego, w której wskazuje on, że zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej nie oznacza jeszcze uznania sędziego za winnego popełnienia przestępstwa w wyniku procesu karnego (postanowienie z dnia 18 września 2002 r., sygn. akt SNO 23/02 – Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego 2002, z. I-II, poz. 32). Zezwolenie sprowadza się do dania prokuratorowi możliwości wszczęcia postępowania przygotowawczego przeciwko sędziemu przez przedstawienie mu zarzutów popełnienia czynu karalnego. Od tego momentu sędzia będzie korzystać z prawa strony w postępowaniu karnym, z całym dobrodziejstwem środków umożliwiających realizację prawa do obrony.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny podjął uchwałę, jak w sentencji.